

Spis treści

Wstęp.....	7
Tomasz Orfin, <i>Prolegomena do współczesnego dialogu międzykulturowego, czyli kilka uwag krytycznych do fundamentalizmu islamskiego</i>	9
Kamil Gaweł, <i>Miejsce religii w cywilizacji islamu a wybrane aspekty obecności jej przedstawicieli we współczesnej Europie</i>	27
Piotr Sebastian Ślusarczyk, <i>Sztuka przeciw zniewoleniu. Krytyka politycznego islamu w dyskursie artystycznym</i>	39
Marek Popielarski, <i>Szariat w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka</i>	63
Bartosz Chrząszcz, <i>Czy prawo islamu uzasadnia akty terroryzmu? Rozważania na kanwie zamachu na redakcję „Charlie Hebdo”</i>	77
Rafał Pietrzkiewicz, <i>Trybunały szariatu – religijny ADR czy wyłom w wymiarze sprawiedliwości?</i>	93
Andrzej Demiańczuk, <i>Muzułmanie w Macedonii Północnej</i>	115
Jan Wójcik, <i>Dualizm rosyjskiej polityki wobec rosnących mniejszości muzułmańskich</i>	131
Małgorzata Samojedny, <i>Halal w islamie jako element oddziaływania na wspólnotę muzułmańską</i>	147
Bartłomiej Grysa, <i>Chrześcijanie pochodzenia muzułmańskiego (Muslim Background Believers) – nowe czy stare zjawisko?</i>	157
Rafał Pietrzkiewicz, <i>Przegląd wybranych publikacji dotyczących społeczności muzułmańskiej w Europie</i>	175

Wstęp

Prezentowany tom: *Muzułmanie we współczesnej Europie. Wybrane aspekty prawne i społeczne* jest efektem współpracy kilku środowisk, które od lat zajmują się analizą różnorodnych zjawisk związanych z obecnością muzułmanów w Europie. Wybór tytułowej problematyki jako przedmiotu dociekań nie wymaga szczególnego uzasadnienia w kontekście swego rodzaju deficytu zainteresowania tym zagadnieniem w polskojęzycznej literaturze (szczególnie prawniczej). Choć można zaryzykować tezę o wzroście zainteresowania obecnością muzułmanów w Europie, to w kontekście wieloaspektowości tego problemu wciąż można mówić o swoistej luce badawczej. Obecność wyznawców islamu w Europie to jednak nie tylko akademicki problem, lecz także bardzo konkretne doświadczenia towarzyszące każdego dnia milionom Europejczyków. Tom nie abstrahuje od tej płaszczyzny i przynajmniej w części tekstów poddaje analizie również opinie formułowane w publicystycznych źródłach.

Wielość zainteresowań badawczych Autorów, z których największą grupę stanowią prawnicy, ma konsekwencję dla podejmowanych przez nich tematów – w większości z nich, bez wątpienia, widać wpływ wykształcenia prawniczego. Bodaj najpełniej jest ono widoczne w tekstach Rafała Pietrkiewicza (*Trybunały szariatu – religijny ADR czy wyłom w wymiarze sprawiedliwości?*) czy Marka Popielarskiego (*Szariat w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka*). Prezentowane w tomie artykuły charakteryzują się niekiedy bardziej holistycznym ujęciem problemu, tak np. opracowania Tomasza Orfina (*Prolegomena do współczesnego dialogu międzykulturowego, czyli kilka uwag krytycznych do fundamentalizmu islamskiego*) czy Kamila Gawła (*Miejsce religii w cywilizacji islamu a wybrane aspekty obecności jej przedstawicieli we współczesnej Europie*). Ale są wśród nich również takie, które przedstawiają bardzo konkretne problemy, by wymienić tylko tekst Małgorzaty Samojedny (*Halal w islamie jako element oddziaływania na wspólnotę muzułmańską*). Padające w tytule monografii słowo „Europa” traktowane jest w sensie geograficznym. To uwaga znamienna w kontekście tekstu Jana Wójcika (*Dualizm rosyjskiej polityki wobec rosnących mniejszości muzułmańskich*), bo przecież o europejskości

Rosji w sensie kulturowo-cywilizacyjnym mówić nie można. To tylko wybrane przykłady tego, o czym traktuje tom – jest on wynikiem prac toczonych podczas rozmów i dyskusji, które odbywały się na przestrzeni ostatnich dwóch lat. Mamy nadzieję, że jego lektura dostarczy Państwu licznych przemyśleń.

Publikacja została sfinansowana ze środków Polskiego Stowarzyszenia Racjonalistów, którego jednym z celów statutowych jest popularyzacja wiedzy naukowej. Organizacja nawiązuje do klasycznie pojmowanych tradycji ery Oświecenia. W swojej działalności afirmuje dorobek cywilizacji Zachodu, który manifestuje się w nauce oraz sztuce.

Mirosław Sadowski
Kamil Gawel